

MEĐUNARODNI **13. SIMPOZIJ**

ODRŽIVI RAZVOJ I DIGITALNA TRANSFORMACIJA

FAKTORING KAO SAVREMENI OBLIK FINANSIRANJA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

Dr Nataša Marjanović
MA Dragana Jerković

dr Nataša Marjanović
MA Dragana Jerković

**FAKTORING KAO SAVREMENI OBLIK FINANSIRANJA
MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA**

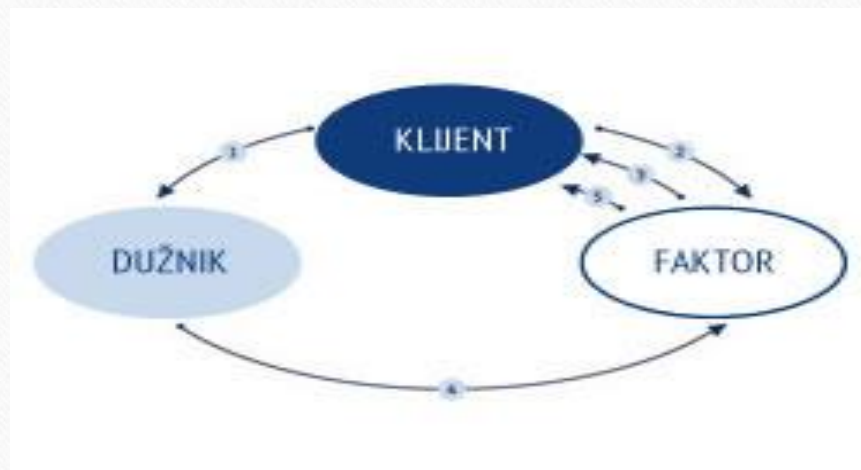
**FACTORING AS A MODERN FORM OF FINANCING
SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES**

- Faktoring predstavlja savremeni nekreditni posao kojim se vrši otkup kratkoročnih potraživanja.
- Otkup potraživanja se vrši pre roka dospeća, te se danas u razvijenim ekonomijama faktoring mnogo koristi kao oblik ubrzane naplate potraživanja.
- Pozitivni efekti faktoringa najznačajniji su kod malih i srednjih preduzeća, kao i kod preduzeća u osnivanju, pre svega, zbog nespremnosti banaka da ovim firmama odobravaju kredite.
- Faktoring mnogim predizećima omogućava konkurentnost i opstanak na tržištu.

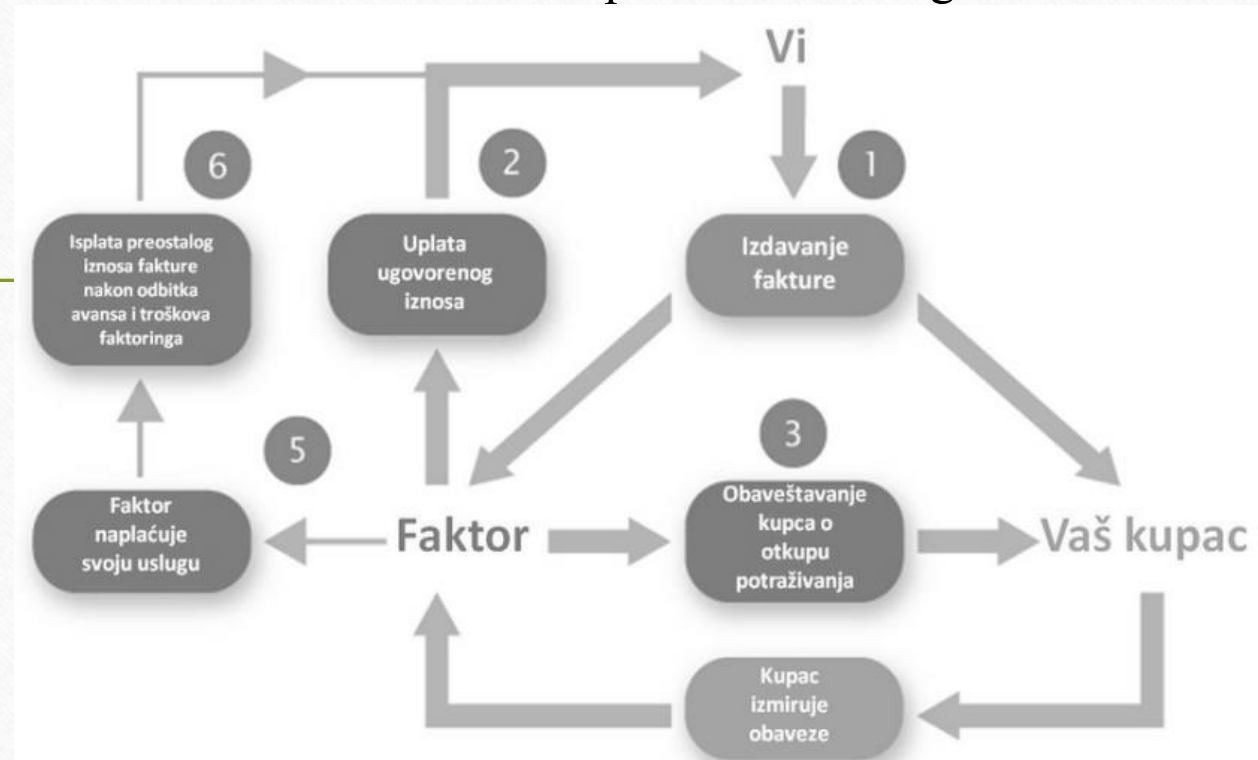
- Faktoring poslovi u domaćem i međunarodnom prometu su mehanizam finansiranja kojim se organizacije koje se bave tim poslovima (faktori ili faktoring firme) ugovorom obavezuju da će preuzeti potraživanja svog komitenta (proizvođača, trgovca...) koje potraživanje ima prema trećem licu
- u osnovi JE pravni posao kojim se potraživanja faktoring poverioca iz ugovora o isporuci robe ili usluga ustupaju specijalizovanoj firmi koja preuzima rizik naplate klijentovog dužnika.

- Faktoring se bazira na ugovoru kojim se faktor, tj. faktoring institucija obavezuje da će preuzeti potraživanja koja komitent ima prema nekom trećem licu uz odgovarajuću naknadu (kamata, provizija i troškovi), s tim da će iznos potraživanja isplatiti komitentu pre njegovog dospeća.
- Faktor može, takođe, da u svoje ime, a za račun komitenta, naplaćuje potraživanja, kao i da obavlja određene usluge, i to: istraživanje tržišta, staranje o plasmanu, vođenje poslovnih knjiga i kartoteke kupaca, slanje faktura i opomena, pokretanje i vođenje sudskih sporova.
- osnovne funkcije faktoringa su: funkcija finansiranja; funkcija osiguranja; uslužna funkcija ili upravljačka funkcija, tj. pružanje stručnih usluga u pogledu ostvarivanja potraživanja prema trećim licima.

- Osnovni subjekti koji učestvuju u poslovima faktoringa su: klijent, kupac i factor (zajmodavac).
- Faktoringom mogu da se bave banke i osiguravajuće kompanije, kao i neke druge specijalizovane kompanije.
- One otkupljuju dugove tako što isplaćuju prodavcu odmah iznos njegovog potraživanja umanjenog za ugovoreni procenat.

Slika 1: Šema procesa faktoringa

Izvor: Kozomara, J. i Stojadinović Jovanović, S.(2011)

- Rizik koji preuzima faktoring kompanija vezan za kupca.
- Pokriće od rizika nenaplate od kupca, koje faktor obezbedjuje od osiguravajućih društava ili od drugih faktora, omogućava mu da finansira prodavca bez obzira na prodavčevu finansijsku situaciju i bez uzimanja sredstava obezbeđenja (hipoteka, zaloga, bankarska garancija) od njega.
- Rizik koji postoji na strani prodavca sastoji se u neodgovarajućoj isporuci ugovorene robe, na osnovu koje kupac može da odbije plaćanje u celosti ili delimično.
- Faktor posebnu pažnju posvećuje vrsti robe i načinu njene isporuke.

- Obzirom na ugovorena prava i obaveze faktoring može biti :

- Domaći i međunarodni,
 - Sa i bez preuzimanja rizika,
 - Sa i bez prava regresa,
 - Sa i bez finansiranja,
 - Otvoreni i skriveni.
-

- **Fukcije faktoringa su:**

- Finansiranje.
 - Osiguranje naplate (delkredere funkcija).
 - Uslužna funkcija.
-

Prednosti

Prednosti faktoringa se ogldaju u:

- poboljšanju likvidnosti
- bržem pristupu radnom kapitalu
- smanjenju rizika daljeg poslovanja
- smanjenju operativnih troškova
- povećanju rentabilnosti te
- većoj konkurentnosti na tržištu.

- Nedostatci faktoringa su:

Finansiranje je kratkoročno,

Faktoring nastaje samo kad je faktor siguran u bonitet dužnika,

Finansiraju se samo klijenti većeg obima poslovanja.

- Od stupanja na snagu Zakona o faktoringu, 1. maja 2013. godine, u Srbiji je registrovano preko sto faktoring kuća. Skoro sve banke su registrovale povezane firme koje se bave faktoringom, ali i državne institucije osnovane od strane države – AOFI Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije a.d. i druge.
- Poslovima faktoringa na tržištu Srbije trenutno se bave 22 kompanije, Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza i desetak poslovnih banaka. Promet faktoring usluga u 2022. godini dostigao je iznos od skoro 1,7 mlrd EUR, uz rast od 53,1% u odnosu na prethodnu godinu, što ukazuje na sve značajnije pozicioniranje faktoringa kao alternativnog instrumenta finansiranja privrede.

- Faktoring je danas nezamenljiv izvor finansiranja malih i srednjih preduzeća, a u nekim zemljama, kao što je Italija, on je osnovni vid finansiranja obrtnih sredstava .
- faktoring ima ogromne potencijale koji se ogledaju, pre svega, u činjenici da se bazira na kvalitetu potraživanja, a ne na kreditnoj sposobnosti faktoring se kroz vreme menjao od Egipćana i Feničana pa sve do današnjih dana imao je različite uloge.
- Od svog nastanka, faktoring je preživljavao i dalje se razvijao, prilagođavajući se globalnim promenama u trgovini.
- Faktoring najfleksibilniji finansijski proizvod za podržavanje trgovine a samim tim i da značajno utiče na poslovanje malih i srednjih preduzeća.

HVALA NA PAŽNJI!